No. 434. 1835.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 7 en 8 Junij.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, gelet op het besluit van Z. Exc. den Heere Gouverneur der Provincie Noord-Brabant, van den 22sten Mei 1835, A. No. 4, (Prov. blad No. 78), waarbij hun is verleend, voor de leden der mobiele schutterij van de Gemeente, tot nader bet Bestuur hunner woonplaats vooraf daarvan te onderrigten.

Brengen hetzelve ter kennisse der bedoelde verlofgangers, waartoe de inhoud hiernaar volgt, met ernstige aanmaning om zich dien overeenkomstig te gedragen, ten einde daardoor de onaangename gevolgen, die uit eene dalatigheid ten deze, voor hen moeten resulteren, te voorkomen.

BREDA, den 4den Junij 1835.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad
B. W. SCHAULKES.

De GEDEPUTEERDEN der PROVINCIE *NOORD-BRABAND*, ontvingen ehebbende copie circulaire van Zijne Exc. den Heere Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 16den dezer, N°. 89, 4e afdeeling, M., van den volgenden inhoud:

» Volgens een bij het Departement van Oorlog ingekomen rapport van den chef van eene der korpsen mobiele schutterij, verlaten een aantal leden der mobiele schutterij de Gemeente waartoe zij behooren, en brengen hun verblijf naar elders, zoo *binnen* als *buiten* de Provincie over, zonder vóóraf dat bestuur hunner woonplaats van hun vertrek te onderrigten, waardoor deze duiten staat zijn om, naar aanleiding van de bepalingen vervat in art. 17 van Zr. Ms. besluit van 28 Julij 1834, (*Staatsblad no. 24*) en § 3 van de circulaire van het Departement van Oorlog, van den 23sten September daaraanvolgende N°. 23, de chefs der korpsen van deze manschappen te onderrigten, en in de aldaar aangehouden leggers aanteekening te kunnen doen van de plaats verwaarts zoodanige schutters zich begeven, aan welke verzuimen wel hoofdzakelijk is toe te schrijven, dat vele der hier bedoelde manschappen, zonder dat men weet waar hunne tegenwoordige verblijfplaats is of wat zij zich ophouden, op de inspecties aan. ontbreken.

» Ten einde zoo veel mogelijk de ongelegenheden welke uit zoodanige verkeerde handelwijze voortspruiten te keeren, heb ik het niet ondienstig geacht U H. Ed. Gestr. te verzoeken, om de Gemeente-Besturen in Uwe Provincie, onder herinnering aan de voorschreven bepalingen, uit te noodigen, de manschappen tot de mobiele schutterij behoorende, die zich in hunne Gemeente bevinden, nader aan te manen, om wanneer zij zich naar elders willen begeven, hetzij om werk te bekomen, hetzij om zich aldaar meer duurzaam op te houden, alsdan hiervan, alvorens de Gemeente te verlaten, aan het Plaatselijk Bestuur aangifte te doen, en om wijders de aan hun uitgereikte verlofpassen, bij het korps waartoe zij behooren te laten afschrijven, door welke zij van het Gemeentelijk Bestuur als het korps bekend blijve, met de juiste plaats waar zij zich ophouden, aangezien alleen door de naauwkeurige opvolging van deze voorschriften, de manschappen behoed kunnen worden tegen de toepassing der strafbepalingen, waaraan zij tot disciplinaire straffe bij het korps opgeroepen wordende, door het *niet* voldoen aan zoodanige oproepingen, onvermijdelijk en geheel door eigen schuld worden blootgesteld."

Invitant de Stedelijke en Plaatselijke Besturen, om de met onbepaald verlof aanwezige leden der mobiele schutterij hierop bijzonder attent te maken, ten einde daardoor voor te komen de ongelegenheden, dewelken uit het verzuim van de noodige aangifte van verandering van woonplaats of van tijdelijke afwezenheid, zouden kunnen ontstaan.

En zal deze in het *Provinciaal Blad* worden geinsereerd:

te HERTOGENBOSCH, den 29 Mei 1835.

De Gouverneur voornoemd
Bon. VAN DEN BOGAERDE.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

BERNA. — De berigten uit Madrid laten niets meldenswaardig. — Te Antwerpen waren heden (5 *Junij*) genoteerd; Belg. 99; Obl. Metall. 101¾; Nap. cont. 94; Sicil. 93; Rom. L. 99; Id. te Antw. 97; Spanje, *Coupons*, 42, 43½; Perpet. 40¼, 39¾, ½; Cortes to L. 34, 33½; Uitgest. 16½, 15¾, 15½. De aanmerkelijke daling in de fondsen te Antwerpen werd aan de schaarschheid van geld toegeschreven, alsmede aan de weinige kooplust, terwijl er veel stukken tot verkoop werden aangeboden.

Uit Londen ontbreekt men van den 2den dezer, dat de Engelsche ministers slechts bijzonderheden bleken. In de zitting van het Hoogehuis van den vorigen dag, vroeg de markies *van Londonderry* aan lord *Melbourne* eenige inlichtingen omtrent de Spaansche aangelegenheden, inzonderheid of er eenige toebereidselen werden gemaakt tot eene gewapende tusschenkomst; of de Engelsche kruisers op de Spaansche kust in last hadden, de party der jonge koningin te ondersteunen; en of aan dezelfde party door het bestuur wapenen en krijgsbehoeften waren geleverd. Lord *Melbourne* antwoordde, dat er aan de gemelde vaartuigen geen zoodanige last was gegeven, als van verdacht vermeld; dat hij echter de overige vragen niet konde antwoorden, doch den volgenden dag voldoende inlichting hoopte te geven.

In het Lagerhuis werd besloten dat er een naauwkeurig onderzoek zoude worden gedaan, naar den strijd, die te Walverhaegten van de verkiezing van den kandidaat der behoudende partij het gevolg was. De gevoelens zijn hierover zeer verdeeld.

De Londen waren den 2den dezer genoteerde 3 pCt. cons. 91¼; Ned. 2½ pCt. 55¾; Spanje 49; Uitgest. 19; Portugal 89; Braz. 83.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den Junij.

Na eene beraadslaging, die tot gisteren avond ten zeven uren heeft geduurd, heeft de kamer der pairs de verantwoordelijke uitgevers der beide dagbladen, den advokaat *Michel* en *Thébaut*, die het berucht adres hebben geschreven en openbaar gemaakt, en eindelijk de gedaagden *Raynard*, *Gervais*, *Bernard*, *de Thiais* en *Audry de Puyraveau*, schuldig verklaard aan zoodanige belediging, als bij de wet van 17 Mei 1819 is voorzien, terwijl alle de overige van de aanklagt zijn ontslagen. Daarna is de zitting opgeheven, en heden morgen ten twaalf uren hervat, om de gedaagden in dat gedeelte hunner verdediging te hooren, dat op de strafbepaling toepasselijk is. Voor den redacteur der *Tribune* heeft de heer *Sauvat* alsnog ongenaakbaarheid, dat zijn cliënt, toen het bewust artikel in dit dagblad werd opgehouden, zich in de zittelijke departementen op reis bevond, en dus wanneer ook de verantwoordelijkheid op hem bleef rusten, ten deze op toepasselijkheid aanspraak konde maken; de overige verklaarden dat zij niets ter hunner verontschuldiging hadden te zeggen, en de kamer heeft zich ten twee uren in geheim comité begeven, om over de toepassing der straf te beraadslagen.

Tusschen de beschuldigden in het proces over den opstand van April, is eene groote verwijdering ontstaan. Zij die geweigerd hebben aan de debatten, zonder hunne raadslieden, deel te nemen, hebben in onderscheidene dagbladen een artikel doen plaatsen, waarbij zij verklaren, dat hunne medebeklaagden op eene allerschandelijkste wijze de belofte hebben gebroken, om niet eerder voor het Hof der Pairs te verschijnen, dan wanneer de verdediging vrij zoude zijn; dat zij hen dus niet meer als hunne lotgenooten beschouwen en van de republikeinsche broederschap vervallen verklaren, en voor zich zelve eindelijk tegen de besluiten van het Hof blijven protesteren. De dagbladen deelen hierop van de zijde der beschuldigden, die de debatten hebben bijgewoond, een antwoord mede, hoofdzakelijk inhoudende, dat het beginsel eener vrije verdediging even zeowel tusschen de beklaagden onderling, als door den regter moet worden geëerbiedigd, en het bij gevolg aan ik hunner moet vrij staan, om zich al dan niet aan de gevormde besluiten te onderwerpen.

— Een der ministeriele dagbladen deelt een bijzonder schrijven uit Madrid van den 23sten der vorige maand mede, waarbij de stellige verwachting wordt te kennen gegeven, dat het Fransch gouvernement ten spoedigste tot eene gewapende tusschenkomst zal besluiten. De *Constitutionel* meent dat dit besluit nog steeds bij sommige der ministers, bepaaldelijk bij den maarschalk *Maison*, de HH. *Hartmann* en *Persil*, eenen ernstigen tegenstand vindt, zoodat de beide eersten zouden verklaard hebben hun ontslag te willen nemen, indien hetzelve werd doorgedreven. Daarenboven is het zeer onzeker, of het Engelsch bestuur zich tot zoodanigen maatregel zal verstaan, en dient eindelijk het gevoelen der wetgevende kamers, van wien men gewis een buitengewoon krediet zoude vragen, in aanmerking te worden genomen. Alle deze bedenkingen schijnen genoemd dagblad tot de overtuiging te leiden, dat immers het Fransch gouvernement niet in eigen naam gewapend zal tusschen beide treden, ofschoon men wil dat de minister van oorlog aan eenige regimenten, die in de zuidelijke departementen waren verspreid, gelast heeft zich aan de Spaansche grenzen te vereenigen. De *Gazette de France* oppert het denkbeeld, dat men de vreemde troepen, die zich te Algiers bevinden, naar de Spaansche kust zal overbrengen, en bij de koningin regentes in dienst doen treden.

— De berigten uit Bayonne vermelden niet anders, dan dat geheel Navarre door de insurgenten is bezet, en Elizondo door *Zumala Carreguy* wordt bedreigd. Men wil dat de generaal *Valdez* zijn leger nogmaals in verschillende kolonnen trachtte te verdeelen, die bij eene voorwaartsche beweging elkander onderling zouden ondersteunen; doch het schijnt dat hij vooral bij den stil zwijgen medewerking vindt.

— Gisteren is alhier de generaal *Kellermann* overleden.

— De fondsen waren heden (3 *Junij*) genoteerd: 5 pCt. kont. 107,25; op tijd 107,30; 3 pCt. kont. 78,95; op tijd 78,90; Napreuten kont. 97,85; op tijd 95,45; Spanje, *Coupons* 45¾; Perpet. 40½; 3 pCt. 27; Cortes 40; Id. Coupons 20¾; Uitgest. 18.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den Junij.

Gisteren is te 's Hage de zeventiende vergadering van de synode der Evangelisch Lutherscbe kerk, op de gewone wijs gesloten.

— Op den 1sten dezer is te Hamburg met de engelsche stoomboot de eerste nieuwe haring aangebragt, geadresseerd aan het huis *F. J. Holtzgreve*, wed. en zoon.

— Volgens berigten uit Wurtemberg, hebben zich dit jaar in sommige streken van dat land eene verbazende menigte van meikevers vertoond. Op den weg van Munsingen naar Ehingen, Neidlingen enz. hingen zij in dikke klompen aan de boomen. In de streken van Stuttgard hebben de vruchtboomen door ongedierte van eenen anderen aard geleden. Daar heeft men nog geene kevers, maar wel vele keverwormen in den grond opgemerkt.

— In een Noord-Amerikaansch dagblad leest men het volgende: » Op den 23sten januarij, van des nachts één tot des ochtends acht ure, werd door geheel Grenada en de Escuador, van Santa Martha en Carthagena tot Quito, een gedruisch gehoord, gelijkende naar dat, hetwelk kanon- en snapbaanvuur veroorzaakt. Bij het aanbreken van den dag waren al de bewoners der dorpen rondom Bogota onder de wapenen getreden, denkende dat eene revolutie was uitgebarsten. Spoedig echter verkreeg men de zekerheid, dat dit geenszins het geval was, en dat het gedruisch eenigljk was veroorzaakt door het springen van geweldig groote luchtsteenen. — Op den 13den november 1833 heeft men in de Vereenigde Staten een dergelijk natuurverschijnsel gezien.

— Te St. Louis is op den 6den april in eenen nabij de roomsche kerk staanden stal brand ontstaan, waarbij niet slechts 51 paarden in de vlammen omkwamen, maar, behalve eenige huizen, ook genoemde kerk in de asch werd gelegd.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 3den Junij.

De *Schwabischer Merkur* deelt de volgende berigten uit Oostenrijksch Gallicie, van den 20sten Mei mede: » Het gerucht houdt zich staande, dat ook in ons gewest, en wel bij Lemberg, eene groote wapenschouwing, naar die bij Kalisch gelijkende, zal plaats hebben, en dat daarbij eenige Russische regimenten, met onze troepen vereenigd, zullen optreden. Men verwacht bij die gelegenheid eene persoonlijke bijeenkomst van onzen Keizer met den Keizer van Rusland. Sommigen meenen, dat die bijeentrekking eener krijgsmagt een maatregel van voorzigtigheid tegen nieuwe revolutionnaire woelingen in Polen zou zijn. Zekerder is het, dat Oostenrijk, Pruisen en Rusland bij voortduring in de best mogelijke overeenstemming handelen. — Nadat onze landbouwers in het vorig jaar door den schralen oogst zoo veel geleden hebben, staat hun thans een zeer gezegend jaar te wachten. Alle vaderachten staan uitstekend schoon, en indien geene buitengewone ongevallen plaats hebben, zal de opbrengst van den oogst zeker eens zoo veel bedragen, als in 1834." (Dergelijke berigten wegens uitzigten op eenen gunstigen oogst worden ook uit Polen medegedeeld; voegende men daarbij, dat gehéel dat land thans de diepste rust geniet, en dat de tevredenheid der ingezetenen met de tegenwoordige orde van zaken toeneemt.)

— De *Augsburgsche Zeitung* deelt weder een schrijven mede uit Pruisen van den 27sten Mei opzigtelijk de deelneming der groote mogendheden tot bevrediging van Spanje. Te oordeelen naar hetgeen in de laatste dagen uit Parijs berigt werd, moest te Madrid eenen anderen geest heerschen dan die tot de beoogde schikking leiden kon, daar in weerwil van den hagchelijken toestand van het Spaansch regeetschap den voorslag, om door middel eener transactie eenen gevestigden regtstoestand te herstellen en aan het bloedvergieten een einde te maken, zou afgeslagen zijn. Waarop het regeetschap op dit oogenblik rekende was ieder onbegrijpelijk, die de Spaansche aangelegenheden eenigzins van nabij kende. Men mogt dan tot het aanzoek eener invententie van de zijde van Frankrijk besloten hebben, en den eenigen doch gevaarlijksten weg zijn ingeslagen, om zich uit de moeijelijke gesteldheid te redden en zich van don *Carlos* te ontslaan. Doch met het verlangen naar hulp had men derzelve nog niet bekomen, en men kon te Madrid onmogelijk onkundig zijn van al de zwarigheden die er mede zouden gepaard gaan. Voor alles moest de magt die de hulp verleenen zoude, voor hare kosten gewaarborgd worden, en welken waarborg kon men daarvoor geven? Afgescheiden van dit financiel bezwaar zou de interventie zoowel in Frankrijk als in Spanje groote ontevredenheid verwekken, en kon de toestand der koningin er wel eens door verergerd dan verbeterd worden, naardien ook de dagelijks sterker wordende insurgenten-armee daardoor eene nationale steekking zou krijgen en zelfs door de liberalen als schutsboede tegen den buitenlandschen vijand zou aangezien worden. Dit wist men te Parijs zeer goed, en zou *Lodewijks Philips* zich derhalve zeer moeijelijk tot een' stap laten overhalen, die hem zelven in de grootste verlegenheid kon brengen.

— Volgens berigten uit Munchen, zal hertog *Maximiliaan van Beuchtenberg* tegen het einde van Junij van daar naar Lissabon vertrekken, om zijne zuster, de keizerin *Amalia*, en zijne schoonzuster-weduwe te bezoeken. Ten aanzien der echtverbindtenis van hertog *Maximiliaan* met de koningin dona *Maria* zijn van wege het Portugesche kabinet, mededeelingen te Munchen aangekomen. Prins *Maximiliaan* is, zegt men, volkomen genegen om het aanbod aan te nemen. Ook de hertogin-moeder, welke haren zoon wegens zijne minderjarigheid in dezen hinderlijk zou kunnen zijn, heeft, zegt men, inzonderheid op de voorstellingen van hare dochter, de weduwe van keizer dom *Pedro*, mede hare toestemming gegeven. Een nog veelig verblijf te Lissabon zal, denkt men, de Prins *Maximiliaan* aldaar de echtverbindtenis onderteekenen, en alsdan niet meer terugkeeren.

— Uit Zwitserland wordt gemeld, dat de sedert lang heerschende kerkelijke tweespalt in het roomsch gedeelte van het kanton Aargau, zulk eene hoogte bereikt had en de verbittering zoodanig toegenomen was, dat men voor gewelddadige tooneelen vreesde en de regering waarschijnlijk de gewapende magt gebruiken zou, om de besluiten van den grooten raad met betrekking de kerkelijke zaken door te zetten. Volgens hetzelfde berigt heerschte ook in andere katholijke gedeelten van Zwitserland eene bedenkelijke stemming.

— In den nacht van den 17den op den 18den is in het kanton Graauwbunderland, omtrent anderhalf uur van het dorp Splügen, de weg, door eene afgestorte rotsmassa, op eene lengte van verscheidene honderd schreden, geheel vernield en overdekt geworden.

ENGELAND.

LONDEN, den 3den Junij.

Men is gisteren in het Hoogerhuis op de Spaansche aangelegenheden terug gekomen, en heeft lord *Melbourne* verklaard, dat, onder het vorig ministerie, zoo ver hem bekend was, slechts één schip ten behoeve der Koningin-Regentes was uitgerust, terwijl voor omtrent tweemaal honderd duizend ponden sterling aan wapenen en ammunitie naar Spanje waren gezonden, welk alles voor rekening van het spaansch gouvernement moest komen, doch dat den 10 maart laatstleden naar Madrid geschreven was, dat op de spoedige voldoening niet zou worden aangedrongen. De hertog van *Wellington*, die toen minister van buitenlandsche zaken was, stemde dit een en ander volkomen toe, doch betuigde zijn leedwezen, dat men hem niet in staat had gesteld zelf dienaangaande opheldering te geven.

Daarna heeft lord *Londonderry* de sedert lang aangekondigde petitie van ruim vijftig duizend iersche Protestanten, ten behoeve der gevestigde kerk, aan het Huis medegedeeld en die gelegenheid waargenomen om van den grooten en ontrusteden invloed te spreken, dien, bij meende dat *O'Connell* op de tegenwoordige ministers uitoefende, zoodat zij zouden moeten afstaan in strijd met hunne zijde verliet. De eerste minister *Melbourne* merkte aan, dat, door zijn lordschap die petitie sedert bijna tes maanden had onder zich gehouden, de gevoelens van vele der teekenaars in dien tijd aanmerkelijk konden gewijzigd zijn, terwijl, wat *O'Connell* betrof, de brieven door dezen geschreven, hem in het minst niet aangingen. Nadat nog verscheiden leden over den inhoud van het verzoekschrift gesproken hadden, werd besloten het ter tafel neder te leggen.

In het Huis der Gemeenten is door den heer *Cayley* breedvoerig gesproken over den kwijnenden staat van den landbouw en de benoeming eener kommissie voorgeslagen, die de middelen beramen zou, welke door het Parlement zouden kunnen worden aangewend om daarin te gemoet te komen, de aandacht van welke kommissie de voorsteller vooral bepaald wilde hebben op eene verandering van den standaard van het geld. Na langdurige debatten is dit voorstel met eene beduidende meerderheid verworpen.

Voorts werd gisteren in het Lagerhuis, door den heer *Grote* het voorstel gedaan, dat de stemming bij de verkiezing van parlementsleden, voortaan, bij geheime balletage zoude geschieden, zijnde dit het eenige middel om de benoemingen buiten alle verband van vrees of persoonlijk belang te behouden. Door onderscheiden leden ondersteund, doch daarentegen door de lords *Stanley* en *Russell*, bestreden, is dit voorstel met 317 tegen 144 stemmen verworpen.

— Eene deputatie uit de voornaamste houders der spaansche fondsen heeft zich gisteren naar lord *Melbourne* begeven, ten einde, omtrent de oogmerken van het bestuur aangaande de kwestie der interventie te worden ingelicht, en des noods op de ondertekening van het gouvernement te Madrid aan te dringen. Het antwoord aan deze bezending gegeven, is nog niet bekend, doch zal waarschijnlijk niets beslissends inhouden, daar de onderhandelingen over deze zaak nog schijnen voort te duren.

— De Fransche gezant heeft gisteren met lord *Melbourne* eene conferentie gehad.

— Lord *Palmerston* heeft zich naar Tiverton begeven, om aldaar als parlementslid te worden gekozen.

— Heden zijn de 3 pCt. gecons. 91; Spanje 48¾; Portugal 61; Holland 2½ pCt. 56⅞.

OPMERKINGEN.

De tegenwoordig voor de Kamer der Pairs aanhangige regtsgedingen geven een heerlijk getuigenis van de voortreffelijkheid onzer Grondwet boven het Charter. De regterlijke benoemingen opgedragen aan een staatslighaam, waarvan de meerderheid der gevoelens kan gemodificeerd worden door eene toevoeging van nieuwe leden, en waarvoor geene wetsbepalingen bestaan, op wat wijze en naar welke regels het moet handelen, ja zelfs zamengesteld zijn; waarbij alles wordt ingerigt naar de behoeften eenes te behandelen zaak, en dus naar *willekeur*, dat alles kan nooit dan eene ongunstige kleur geven aan de uitspraak van met regtsmagt bekleede personen, wier opvoeding of aanleg dikwijls niets met de regts-studie gemeen heeft gehad, en in wier bloot verheven standpunt als Pairs, en geenszins in hunne voortreffelijke hoedanigheden en regterlijke verdiensten een zedelijke waarborg voor teregtstaande personen moet gezocht of gevonden worden. In Nederland heeft de Grondwet alleen den Hoogen Raad aangewezen als hoogste regtbank, en men mag overtuigd zijn, dat, wanneer de Regering, *eindelijk* aan den uitgedrukten wensch leden Edele gehoor gevende, aan deze, de haar verzekerde regterlijke meerderheid

schenken zal, in het ten uitvoer leggen der wetten, de burgers, van welke staatkundige gezindheid ook, hier vrij wat meer, ja misschien alle zedelijke waarborgen vinden zal voor eene onpartijdige, bedaarde, regtskundige en gemoedelijke bedeeling des regts, dan bij eenige andere regtbank in Europa.

Het gebeurt, sedert dat het Hof der Pairs het regtsgeding over de beschuldigden van Lyon en Parijs heeft aangevangen, dat verscheidene als regters zittende Pairs, of niet tegenwoordig zijn bij elke zitting, of sedert den aanvang, na eerst zitting genomen te hebben genomen, ophouden deel te nemen aan het regtsgeding; gewoonlijk heeft een beklaagde regt te vorderen, dat hij niet worde blootgesteld aan eene fluctuatie zijner regters; en nog veel meer, dat geen regter hangende eenig geding zich verwijdere; onzes inziens, behoorden alle Pairs, eenmaal zitting genomen hebbende als regters, het regtsgeding niet te mogen verlaten; dit toch behoorde ook nu een verkregen regt voor de beklaagden te zijn. Nu, daar de niet over den loop van het regtsgeding tevredene Pairs zich verwijderen, verliezen de beklaagden ook nog die waarborgen, welke de geheel en al gebrekkige zamenstelling van het Hof der Pairs hun overliet.

Omdat alles nieuw is in het groote regtsgeding, - te regt een monsterachtig proces geheeten, - is het daarom niet goed. Willekeur kan niet, zelfs door omstandigheden in deze gewettigd worden; dit neemt het schandelijke niet weg, dat het gedrag der beschuldigden Lenoheist. Verachting van het Justitie-wezen, ook nu is de zamenstelling van een Geregtshof aan ernstige bedenkingen onderhevig, leidt altijd tot anarchie, en deze moet altijd geweerd worden.

Binnenlandsche en Wetenschappelijke Nieuwsberichten.

DUITSCHLAND. — Al wederom een *Eisenbahn* in de uitroep, dien men dagelijks in *Duitschland* hooren kan. Al wederom een *Verein* en een *Denkmal* [illegible] hoe bijna even dikwijls kunnen roepen: want de Vereenigingen tot [illegible] van gedenkteekenen voor verdienstelijke mannen zijn, even als de spoorwegen, in *Duitschland*, gelijk in *Frankrijk* aan de orde van den dag. Zoodanige vereeniging heeft zich thans weder in *Beijeren* gevormd tot het stichten van een monument voor JEAN PAUL FRIEDRICH RICHTER. In- en buitenlanders worden tot bijdragen voor hetzelve uitgenoodigd, welke door het te *Wunsiedel* gevestigde *Verein* zullen ingezameld worden. — De boekerij van wijlen den beroemden Polyhistor BECK, welke in volledigheid in de vakken van Letterkundigen Algemeene Geschiedenis, Philologie en Oudheidkunde bijna zonder wedergaê is en waarvan de thans uitgegevene Catalogus 24,851 nommers bevat, is voor de Bibliotheek der Universiteit van *Leipzig* aangekocht voor 15,600 thlr.

ENGELAND. — Bij gelegenheid van het menigvuldig geschrift over de verwachte verschijning van de Halley'sche komeet, heeft de Heer CH. BUCKE, in een der Engelsche Tijdschriften berigt, dat HALLEY ten onregte wordt gehouden, de eerste te zijn geweest, die den juisten tijd der terugkeering eener komeet bepaald heeft. Hij bewijst namelijk door het getuigenis van WHISTON en HOWARD, dat de beroemde NEWTON, meer dan eens gezegd heeft, onder bijvoeging van deswege pleit genoeg verzameld te zijn, omdat in openbaren geschrifte te durven beweren, dat een komeet in 1680 heeft van 1736 eene komeet zou terugkomen. Newton [illegible] tegen het einde van 1736 verschenen werkelijk eene komeet, tot 20 Maart 1737 zigtbaar was. De Heer [illegible] merkt op, dat THOMSON hierop gedoeld heeft, toen hij [illegible] de volgende regels in zijn gedicht toewijdde (*He, first of men, with awful wing pursued The comet* etc.). Voorts vestigt hij de aandacht der sterrekundigen, op de komeet, welke het jaar 69 voor onze tijdrekening, *gelijkende eene Zonsverduistering*, is waargenomen, op de komeet, gezien door Keizer JULIAAN *de Afvallige*, welke vorst het eerst eenig denkbeeld heeft gehad van de periodische terugkeering der kometen, en voorts op eene opmerkelijke plaats van GASSIODORUS (Ed. 1655 p. 579.) *Eclysissolis est* etc. — In eene vergadering van het Statistische Genootschap (*Statistical Society*) op den 18 der vorige maand gehouden, heeft de Heer HALLAM eene voorlezing gedaan, ten betoge, dat de inrigtingen omtrent het armenwezen in *Engeland* haren oorsprong verschuldigd zijn aan de *Nederlanden*, als zijnde ontleend uit de verordeningen, door de Magistraat van *Yperen* in den jare 1530 over die aangelegenheid gemaakt. De voornaame bron, waaruit de Heer HALLAM zijn berigt ontleende is een weinig bekend werk, hoofdzakelijk van godgeleerden inhoud: *d'Argentré, Collectio Judiciorum de novis erroribus.* — De jaarlijksche tentoonstelling van Schilderijen van oude meesters, welke den kunstliefhebber eene verpoozing opleverde [illegible] de terughouding, waarmede de Groote Heeren in *Engeland* hunne kunstkabinetten voor het publiek gesloten houden, is te *Londen* geopend, en onderscheidene bezitters van kostbare kunstverzamelingen hebben bijdragen tot deze tentoonstelling geleverd. Dezelve geeft weder een in 't oog vallend bewijs van de voortreffelijkheid der Nederlandsche Schilderscholen. Meesterstukken van REMBRANDT, RUBENS en VAN DYCK; van BOTH, RUISDAEL en CUYP, van TENIERS, JAN STEEN en OSTADE, van WOWERMAN en VAN DE VELDE trekken hier bij voorkeur de aandacht. Een overheerlijk stuk van BAKHUYSEN munt in 't bijzonder uit, en Sir ROBERT PEEL heeft ook zijn voortreffelijk stuk van HOBBEMA ten toon gesteld. Te gelijker tijd heeft de 67ste tentoonstelling plaats der kunstvoortbrengselen van Britsche schilders, beeldhouwers en graveurs. Alzhet pronkstuk van deze tentoonstelling, welke uit 1468 schilderijen [illegible] en beeldwerken bestaat, wordt getroemd eene schilderij van WILKIE, voorstellende *Columbus, terwijl hij aan Friar Juan Perez, Garisa Fernandez en Alonzo Pinzon, de denkbeeldige kaart van zijne dartaande wondervolle reis voorlegt.* Bij uitstek wordt ook geprezen een stukwerk [illegible] op den Catalogus getiteld *Highland Drover's Departure.* Overigens houden de landschappen van TURNER, CALLCOTT en COLLINS en de portretten van PHILLIPS den reeds verkregen roem hunner [illegible]

FRANKRIJK. — De Akademie der Fraaije kunsten van het Fransche Instituut heeft in hare zitting van den 28 Mei eene keus gedaan tot Lid van dezelve, in plaats van BOYELDIEU. De drie voornaamste Kandidaten waren, REICHA, HALEVY en ONSLOW. Eerstgenoemde is met 20 stemmen verkozen, terwijl HALEVY, wiens laatste opera *la Juive* vooral, hem als opera-componist eene groote achting in *Frankrijk* heeft verworven, slechts 16 stemmen had bekomen. — Omtrent de proza-vertaling van MILTONS beroemd Heldendicht, waaraan CHATEAUBRIAND arbeidt, en waarvan met een woord berigt is gegeven in ons N°. van 19 en 20 April, vernemt men thans, dat de inteekening op dit werk, 't welk tevens bestemd is, om een prachtplaat-werk te worden, geopend is bij de Boekhandelaars GOSSELIN en TURBER te *Parijs*, die den eigendom van hetzelve in dier voege hebben aangekocht, dat deze arbeid van CHATEAUBRIAND niet in eenige Verzameling zijner werken kan worden opgenomen. De vertaling zelve zal worden voorgegaan door eene Geschiedenis der Engelsche Dichtkunst, van haren oorsprong af tot op onzen tijd, waarin CHATEAUBRIAND een gedeelte zijner *Mémoires* zal invlechten, voor zooverre die tot het behandelde onderwerp betrekking hebben. Dit voorwerk zal het eerste deel bijna geheel beslaan. In de maand September aanstaande gaat het werk ter pers. — Men heeft te *Fontainebleau* eene der beroemdste Schilderijen van LEONARD DA VINCI, voorstellende eene *Leda*, gevonden, welke men geheel uit het oog had verloren. Er zijn er echter, die twijfelen, of het stuk wel de echte *Leda* van DA VINCI is, en beweren dat het oorspronkelijke schilderij niet naar *Frankrijk* is gezonden, maar naar *Weenen*, waar dezelve in het bezit is gekomen van Vorst KAUNITZ. — In de Akademie der Geneeskunde te *Parijs* heerscht thans groot verschil over de *lithotritie* (steenverbrijzeling) en *lithotomie* (steensnijding). De Heer VELPEAU beweert, dat door den Heer CIVIALE, den grooten voorstander der lithotritie, in den jare 1823 van 83 lijders slechts 42, in 1830 van 24 slechts 13, en laatstelijk van 53 slechts 30 genezen zijn; en dat daarentegen door de litholomie DUPUYTREN van 356 lijders 295, de Heer COME van 100 lijders 81, en de Heer TOURTELLE van 133 lijders 116 genezen heeft.

BELGIË. — Vorst LEOPOLD heeft den Hoogleeraar WARNKÖNIG eenen kostbaren met brillanten omzetten ring toegezonden, als een blijk van tevredenheid over den ijver en de bekwaamheid, waarmede de Hoogleeraar de werkzaamheden van zijnen post waarneemt en tevens als een blijk van goedkeuring van deszelfs onderneming, om een Historisch werk over *Vlaanderen* te schrijven, waarvan het eerste deel in September zal verschijnen. Tegelijkertijd heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken ana Prof. WARNKÖNIG een besluit gezonden, waarbij hem eene toelage wordt verleend van 1000 franken, ter tegemoetkoming in de kosten van de uitgave der Fransche vertaling van deszelfs werk over *Vlaanderen*, in de Middeleeuwen. Men zal zich herinneren, dat de Hoogl. WARNKÖNIG onlangs eene beroeping naar *Duitschland* heeft ontvangen, en er toen geklaagd is over de weinige aanmoediging welke aan de Geleerden in *België* moet ten beurt vallen. Men zal zich echter tevens herinneren, dat het begunstigen van Geleerden, die geen geboren Belgen waren, tot de grieven behoorde, tegen het vorig Bestuur ingebragt.

NEDERLANDEN. — Op den 30 der vorige maand is door de leerlingen van den beroemden KEMPER plegtig ingewijd het door hen, ter eere van hunnen meester, in de St. Pieterskerk te *Leiden* opgerigte gedenkteeken. Hetzelve is eenvoudig uit zware wit-marmer platen zamengesteld en vormt een cippus, bestaande uit een voetstuk met den daarop rustenden grafsteen, waarop het opschrift: KEMPERO GRATI DISCIPULI d. i. *aan Kemper zijne dankbare leerlingen.* Bij die gelegenheid is door den Heer Mr. J. M. DE KEMPENAER eene welsprekende aanspraak gedaan, welke door den oudsten Zoon des overledenen is beantwoord. De eer van het eerste denkbeeld geopperd te hebben tot het oprigten van een gedenkteeken aan KEMPER door zijne leerlingen komt toe aan de Heeren Mrs. J. M. DE KEMPENAER en J. T. N. NEDERMEYER VON ROSENTHAL, en die van het ontwerp te hebben vervaardigd van het eenvoudig maar in eenen voortreffelijken smaak uitgevoerde gedenkteeken aan den Heer D. P. G. HUMBERT DE SUPERVILLE, na [illegible] laatstleden woensdag is te *Amsterdam* in de zaal van den Stads-Schoolburg over de kweekelingen bij de Koninklijke Muzijkschool, in tegenwoordigheid der Kommissie van Toezigt, eenige autoriteiten, deputatien van provinciale- en stedelijke kollegien, eene talrijke schare aanzienlijke vrouwen, tegenwoordigers van muzijk- en andere genootschappen en van genoodigde beoefenaren en voorstanders der kunsten en wetenschappen, het Vijfde Openbaar Examen gehouden, hetwelk in alle opzigten aan de verwachting beantwoordde, gevende de leerlingen in den zang en op de verschillende muzijk-instrumenten treffende blijken hunner gemaakte vorderingen. De feestelijkheid, die, ter verpoozing van de werkzaamheden, door verschillende zangen en muzijkstukken werd afgewisseld, eindigde, terwijl de voorzitter aan de kweekelingen, welke de school verlieten, blijken van tevredenheid uitreikte, met eene aanspraak aan de jonge lieden, waarin hun het voorregt werd voor oogen gehouden, hetwelk hun te beurt viel, zonder bezwaar voor hunne ouders of betrekkingen zulk een doeltreffend onderwijs te mogen genieten. — Hetgeen vroeger in eenige Belgische Dagbladen verhaald was, van zekere schilderij, te *Utrecht* verkocht voor 18 gulden, welke naderhand gebleken was van RUBENS te zijn, dezer dagen ook in een geacht Duitsch dagblad zijnde opgenomen, hadden wij reeds pogingen in 't werk gesteld om te onderzoeken wat er van dat berigt was, welks echtheid ook ons zeer verdacht voorkwam, toen juist van pas de Utrechtsche Courant van den 1sten dezer daaromtrent een berigt behelst: 't welk wij hier laten volgen:

„ Wij lazen onlangs in eenige Belgische dagbladen en wel het eerst in *le Messager de Gand*, dat een Franschman het geluk zou gehad hebben, in *Utrecht* bij een uitdrager een fraai schilderstuk van RUBENS voor 18 gulden te koopen, welk stuk afkomstig was uit eene verkooping van schilderijen en andere voorwerpen uit het aartsbisschoppelijk paleis alhier. Toen de Franschman in zijn logement was terug gekeerd en de schilderij had schoon gemaakt, had hij den naam van RUBENS ontdekt, en was niet weinig met zijnen koop verheugd, daar hij zijn schat op 80 à 100,000 fr. berekende. Deze schilderij was 40 duim hoog en 4½ voet breed, verbeeldende de *aanbidding der Heilige Drieëenheid*. Wij namen dit artikel niet over, dewijl wij aan de waarheid twijfelden. Voor eerst is er in *Utrecht* geene verkooping van schilderijen uit een aartsbisschoppelijk paleis gehouden, en ten andere zijn alhier kunstkenners, die geen stuk van RUBENS voor een vod zullen verkiezen, gelijk dit met de onderhavige schilderij het geval zou geweest zijn. De zaak heeft zich aldus toegedragen. Op de verkooping der meubelen enz. van wijlen den heer JAN DE LEEUW, in het huis *Paus Adriaan*, was eene schilderij, verbeeldende de aanbidding der Wijzen uit het Oosten, be-

werk voor vijf gulden aan de Wed. VAN GORKUM, uitdraagster alhier, werd verkocht. Eenige dagen daarna komt een Franschman in de uitdragerij, om oude waaijers op te koopen. Deze ziet het schilderstuk en vraagt naar den prijs. Men vraagt hem 20 gulden; hij biedt 18 gulden en is koopman. Deze vreemdeling begrijpt terstond, dat het een stuk van RUBENS is, en dat het 80 à 100,000 fr. waardig is, welligt met eene list, om er eenen goeden prijs voor te maken. Wij hebben dit gemelde schilderij dikwijls bezigtigd, maar nimmer kunnen bewonderen, even zoo min als onze in dat vak kundige schilders HARRENBERG, WOLDEN en anderen. De heer J. DE LEEUW, namelijk, wilde dat schilderstuk gaarne bij zijn leven verkoopen, en vertoonde het gezamenlijk meermalen aan kunstkenners, die allen, als uit eenen mond, betzelve voor een rad vervaarden, en er geen bod voor wilden doen, waarom wijlen de heer DE LEEUW betzelve in den gang deed hangen. Bij de bezigtiging van het huis *Paus Adrijaan* zijn vele kunstkenners uit andere plaatsen herwaarts gekomen, om de schilderijen in de Pausenkamer te bezigtigen, doch geene van deze allen heeft dien RUBENS opgemerkt, waarom dezelve dan ook voor eene kleinigheid (vijf gulden) is verkocht. Wij hebben deskundigen over deze gebeurtenis gesproken, doch zij houden het verhaal des Franschmans voor onzin, en de schilderij voor een niets beteekenend stuk. De koeheesten in den stal zijn zoo slecht geschilderd, dat het eer het werk van een kladschilder dan dat van RUBBENS kon zijn. Daarenboven was deze groote schilder niet gewoon zijn naam onder zijne stukken te plaatsen.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 5den Junij.*

TARWE. — Als voren, niet veel in omgegaan: 125, 128 ℔ O. bonte Deventer *f* 180; 130 N. roode Groninger aan de Zaan *f* 158.

ROGGE. — Hield prijs: 117 ℔ O. Pruissche *f* 146; - 120 geringe O. Rhijn *f* 140.

GARST. — Zonder handel.

HAVER. — In eenen doen: 79 ℔ O. Voer *f* 82 bij partij; - 83 Dikke *f* 94; - Dikke zonder wigt *f* 66.

BOEKWEIT. — In eene partij verkocht, de prijs geheim.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, den 5den Junij.

	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 uur n. m.
NEDERLAND. pCt.			
Werk. Schuld 2½	55 5/8	55 13/16	55 11/16
dito dito 5	100 1/8	100 7/8	
Uitgestel. dito.	1 1/4	1 5/16	1 1/4
Kansbill. dito.	25 1/2	25 7/8	25 3/8
Amort. Synd. 4½	94 3/4		
Dito dito. 8½	79 7/8	80	79 7/8
Schatkistbill. 4	100 1/2		
Hand. Maats. 4½	107 13/16	107 7/8	
FRANKRIJK.			
Ins. Grooth. 3			
ENGELAND.			
Dito p. 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Per. R. E. Ams. 5	43	43 3/8	43
Dito *f* 1000. 3	25 3/8	26	25 3/4
Cert. O. y L. 4			
Fransche Uitg.	17	17 1/2	17
Cert. B. Lond. 5	35 3/4		
Engelsch Uitg.	15 3/4	16	
PORTUGAL.			
Obl. te Lond. 5			
Dito dito 8	61 3/4		
NAPELS.			
Certifs. *L & R.* 5			
Dito *Rothsch. & C.* 5	90 3/4		
Leen. Lond. R. 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hoovtman* 5 1815	103	103 1/4	

	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 uur n. m.
pCt.			
Dito 1828 5	104 1/4		
Cert. dito 1827 5	99		
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5			
Ins. in Assig. 6	69		
Certific. dito. 6	69 1/8		
POLEN.			
Aand. L. fl. 300	121		
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	112	112 1/2	112 1/4
Neg. L. 1830. 4			
OOSTENRIJK.			
Aand. L. *f* 100.			
Dito dito 250. 4			
Metalliek. . . . 5	98 5/8		
Dito L. gen. . . 5	98 5/8		98 3/4
Dito. 2½			
Obl. *Goll & C.* 5			
Dito. 4	90 5/8		
Cert Staatsb. 2½			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.			
DENEMARKEN.			
Leen. te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotsch.* 5	84 1/8		
GRIEKSCHE			
Dito te Lond. 5			

*** NIEKERK (Provincie *Groningen*), den 2den Junij 1835. Heden overleed alhier Mejufvrouw SARA HANNA BOERMA, Wed. wijlen den Wel-Eerwaarden Heer J. H. BROMAN, Predikant der Hervormde Gemeente, in den ouderdom van ruim *negen-en-zeventig* jaren.

*** De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij met den 1sten Julij aanstaande, als ORGEL- en PIANOMAKER zich alhier zal vestigen, vleijende zich tevens door civile en goede bediening, de gunst en recommandatie der geëerde Liefhebbers en vooral die der Heeren Kerkvoogden waardig te maken.

Tot opleiding in genoemd vak wordt gevraagd, een JONGELING, die daartoe geschikt mag zijn, adres te persona of *franco*-brieven bij den ondergeteekende, in de Nieuwestraat, Wijk B. N°. 223.

A. DERKZEN VAN ANGEREN.

Breda,
7 Junij 1835.

HUIS TEN BOSCH.

Op Maandag aanstaande, 8 Junij, des namiddags, zal aan gemeld Lokaal, nabij het Liesbosch, een fraaije LUCHTBOL van groote omvang worden opgelaten, en het schoone Stafmuzijk van het Regiment Kurassiers N°. 3 zich aldaar laten hooren.

AANBESTEDING.

Kerkvoogden en Notabelen der Nederduitsche Hervormde Gemeente van de stad Zierikzee, provincie Zeeland, maken bekend, dat, op *Vrijdag den 12den Junij* 1835, des voormiddags om *elf* ure, binnen gezegde stad, onder nadere approbatie, in het openbaar zal worden Aanbesteed:

Het BOUWEN van een GEHEEL NIEUW KERKGEBOUW, binnen gezegde Gemeente.

Waarvan de Bestekken in de voornaamste Logementen en Herbergen binnen die Stad ter lezing zullen liggen, terwijl nader *acht dagen* vóór de Besteding de gemelde aanwijzingen *in loco* zullen kunnen worden, en inmiddels bij den Heer P. ROZEBOS, M., te Breda, de vereischte inlichtingen te bekomen zijn.

Kerkvoogden en Notabelen voornoemd,
F. J. OLIVIER, Vz.
Ter ordonnantie van dezelve,
W. D. DE JONGE, *Secretaris.*

*** De Notaris VAN MEURS, te Tilburg, zal aldaar, op Dingsdag den 9den Junij 1835, voormiddags 10 ure, aan den Nieuwen Dijk, nabij de R. C. Kerk, in het openbaar, *om kontant geld*, verkoopen:

Vier extra goede en zware Goetkuipereel VERWKUIPEN, eenen HERWKEKEL, een aantal VERWGEREEDSCHAPEN en eene partij VERWSTOFFEN, waaronder Meekrap, Wijnsteen, Mull, Sterkwater, Vitriool-olie, Koperrood, Wouw, Stoklak, Vitriolsteen, enz.

Te Koop ruim 4000 Masten Boomen,

staande te Oosterhout, aan *de Heyhoef*, waaronder veele zware Zaagblokken en Heipalen, lang van 5 tot 14 ellen; adres bij den Notaris VAN VUGHT, te Roosendaal en W. KNAPEN, Kantonier in *de Heyhoef* voornoemd. Brieven *franko*.

Veritable Rob anti-Syphilitique de Laffecteur,

is te bekomen bij J. STRAATMAN, Apotheker in *de Vergulde Vijzel*, te 's-Bosch; dat deze ROB aan het doel volkomen beantwoordt, kan door de beste getuigschriften gestaafd worden. Brieven *franko*.

STOOM-JACHT PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,
Junij 1835.

Van Middelburg.				Van Rotterdam.			
Dingsdag den	9,	's morg.	10½ uur	Maandag den	8,	's morg.	5 uur
Vrijdag	» 12,	»	5 »	Woensdag	» 10,	»	4 »
Zondag	» 14,	»	6½ »	Donderdag	» 11,	»	5½ »

*** Door DE BRUEN DOORMAN, Boekhandelaren en J. D. SLEURWALD, Steendrukker te *'s Gravenhage*, zal bij Inteekening worden uitgegeven, in 30 à 35 aflevering, eene nieuwe uitgave der Heilige Schrift, onder den titel:

BIJBEL voor HUISGEZINNEN,

versierd met niet minder dan TWEE HONDERD *fraaije Platen.*

De prijs van elke Aflevering is gesteld op *zeventig cents* onder welke prijsbepaling de Platen zijn begrepen.

In alle voornaame Boekwinkels is een uitvoerig bericht, benevens proef van papier, letter en platen voorhanden. De inteekening is tot den 30sten Junij aanstaande opengesteld, zullende na dit tijdstip de prijs van elke aflevering met 20 pCt. worden verhoogd.

BIJ *BROESE & COMP.*, TE BREDA,

is van de Pers gekomen en wordt door den Heer Junius Correspondenten alom verkrijgbaar gesteld:

De Halleysche Komeet,

EN HARE WEDERKOMST IN 1835,

OF

1) *De geschiedenis der Komeet*; 2) *derzelver oorsprong*; 3) *het berekenen van de elementen der loopbaan onzer Komeet, en bijzonder die van Halley uit de waarnemingen*;

GEVOLG VAN EENE

EPHEMERIDE,

doorgerekend door den Heer A. BOUVARD, Lid van het Fransche Instituut en van het Bureau der Lengten; naar het Fransch van G. DE PONTÉCOULANT, Lid van de Koninklijke Maatschappij van Londen, en van de Akademie der Wetenschappen te Berlijn.

Met eene Kaart van de loopbaan der Komeet.

Prijs 60 Cents.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.